

EvaluatieNota Dierenwelzijn 2016

Inclusief Uitvoeringsplan 2020-2022
Met verbetervoorstellen

Mei 2020

Inhoudsopgave

Inleiding	5
Algehele conclusie	5
Rondetafelbijeenkomst	5
Huidige situatie	8
Uitvoeringsplan 2020-2022 inclusief verbetervoorstellen	11
Verbetervoorstellen samengevat	15
Overzicht Financiën	15
 Bijlage	 17
<i>Deelnemers Rondetafelbijeenkomst</i>	<i>17</i>

Nota dierenwelzijn

Inleiding

Woensdag 12 februari organiseerde het college van de gemeente Pijnacker-Nootdorp op verzoek van de raad een maatschappelijke dialoog in de vorm van een rondetafelbijeenkomst over het dierenwelzijnsbeleid van de gemeente. Raadsleden gingen in gesprek met meer dan twintig externe stakeholders op het gebied van dierenwelzijn. Centraal stond de Nota dierenwelzijn die de raad van de gemeente in oktober 2016 heeft vastgesteld. Evaluatie van de nota via een maatschappelijke dialoog in de vorm van een rondetafelbijeenkomst is een afspraak uit het Hoofdlijnenakkoord 2018-2022. In het Hoofdlijnenakkoord staat ook de opdracht van de raad aan het college om op basis van de rondetafelbijeenkomst en een inventarisatie van de huidige situatie en een Uitvoeringsplan met concrete verbetervoorstellen op te stellen en voor te leggen aan de raad.

Algehele conclusie

Op basis van de rondetafelbijeenkomst en de inventarisatie van de huidige situatie concludeert het college dat de kern van ons huidige dierenwelzijnsbeleid, zoals vastgelegd in de nota uit 2016, ook de komende jaren uitgangspunt kan blijven voor de gemeentelijk inzet op het gebied van dierenwelzijn. De deelnemers aan de rondetafelbijeenkomst waren van mening dat de gemeente al veel deed en nog steeds doet aan dierenwelzijn en er zijn -net als in 2016- geen signalen vanuit het veld dat het dierenwelzijn in onze gemeente anno 2020 over het algemeen in het geding is. Verbetervoorstellen die tijdens de rondetafelbijeenkomst ten aanzien van ons dierenwelzijnsbeleid werden geopperd hadden vooral betrekking op de uitvoering zoals de opvang van wilde dieren; handhaving en bestrijding van overlast en de informatievoorziening aan de burger en eigenaren van dieren. Daarnaast werd ook aandacht gevraagd voor onderwerpen waar het college en/ of de raad al eerder een definitief standpunt over heeft ingenomen en die buiten het bereik van het dierenwelzijnsbeleid vallen zoals de bouw van schuilstallen voor weidedieren (Ruimtelijke ordening), hinder van assimilatieverlicht door de glastuinbouw (Economie) en een verbod op het afsteken van vuurwerk (Gezondheid). Diverse verbetervoorstellen die wel binnen de invloedssfeer van het dierenwelzijnsbeleid vallen heeft het college uiteindelijk gebundeld in een 10-punten plan en opgenomen in het nieuwe Uitvoeringsplan dierenwelzijn 2020-2022. Het Uitvoeringsplan maakt inclusief financieel overzicht deel uit van deze nota en beschrijft naast de verbetervoorstellen ook de bestaande en reeds lopende dierenwelzijnsactiviteiten van de gemeente. In totaal besteedt de gemeente Pijnacker-Nootdorp gedurende de looptijd van het Uitvoeringsplan tot en met 2022 gemiddeld meer dan €150.000,- per jaar aan dierenwelzijnsbeleid. Dit is ruim meer dan twee keer zoveel als in 2016 ten tijde van de vaststelling van de Nota dierenwelzijn.

De rondetafelbijeenkomst

Bij de vaststelling van de Nota dierenwelzijn in 2016 is afgesproken de nota na vier jaar te evalueren. In het Hoofdlijnenakkoord 2018-2022 staat hierover:

“Voor een goede beeldvorming organiseert de raad als volksvertegenwoordiger een evaluatie via een maatschappelijke dialoog (een rondetafelgesprek met externe betrokkenen) en vindt er een inventarisatie van de huidige situatie plaats. Op basis daarvan geeft de raad opdracht aan het college een uitvoeringsplan met concrete verbetervoorstellen op te stellen en voor te leggen aan de raad”.

In het presidium in september 2019 is gevraagd of het college de voorbereiding van de rondetafelbijeenkomst wilde oppakken, waarbij enkele fracties hadden aangedrongen op een voorbereidend gesprek met de portefeuillehouder en ambtelijke ondersteuning. Dit gesprek heeft 7 oktober 2019 plaatsgevonden waarbij de volgende afspraken zijn gemaakt:

- Het college organiseert op 12 februari 2020 een rondetafelbijeenkomst in het bestuurscentrum waar raadsleden tijdens meerdere gespreksronden met behulp van een gespreksleider de dialoog aangaan met stakeholders op het gebied van dierenwelzijn.
- Voor deze bijeenkomst worden vertegenwoordigers van meer dan 25 extern betrokken partijen uitgenodigd, die mede door de raad zijn aangedragen.

- De stakeholders die worden uitgenodigd krijgen bij de uitnodiging de Nota Dierenwelzijn 2016 toegestuurd en worden gevraagd van tevoren gespreksonderwerpen aan te dragen.
- Het programma van de bijeenkomst wordt samengesteld mede op basis van de aangedragen onderwerpen en de definitieve deelnemerslijst met het aantal deelnemers.
- Het programma van de bijeenkomst bevat in ieder geval een toelichting op de Nota dierenwelzijn 2016; een bloemlezing van de acties de afgelopen jaren en een presentatie van de inventarisatie van de huidige situatie.
- Van de bijeenkomst wordt (digitaal) een verslag gemaakt mede op basis waarvan het college het gevraagde Uitvoeringsplan met concrete verbetervoorstellen opstelt.
- Zo nodig wordt ook de Nota dierenwelzijn 2016 geactualiseerd.

In november 2019 is de raad met een informatienota over de rondetafelbijeenkomst en de externe stakeholders geïnformeerd, met de mogelijkheid om nog ontbrekende stakeholders toe te voegen. In oktober had de portefeuillehouder op verzoek van de raad al toegezegd om vooruitlopende op de rondetafelbijeenkomst met de Wildopvang in Delft in gesprek te gaan. Dit gesprek heeft 5 november plaatsgevonden bij de Wildopvang, waarbij de portefeuillehouder de Wildopvang persoonlijk heeft uitgenodigd voor deelname aan de rondetafelbijeenkomst. Uiteindelijk zijn meer dan twintig extern betrokken partijen op de uitnodiging van de gemeente ingegaan en aangesloten bij de rondetafelbijeenkomst. De complete lijst van deelnemers is terug te vinden in de bijlage.

Alle externe stakeholders hebben, even als de raadsleden een uitnodiging voor de bijeenkomst gekregen met het programma en de opzet van de avond. Tevens was de lijst met deelnemers en de Nota dierenwelzijn uit 2016 toegevoegd. Het programma zag er als volgt uit:

- Ontvangst met koffie en thee
- Opening door Peter Hennevanger wethouder Dierenwelzijn
- Presentatie Nota dierenwelzijn 2016
- Bloemlezing genomen maatregelen 2016-2020
- Gespreksronde 1 met opvang- en belangenorganisaties
- Gespreksronde 2 met (groen)beheerders en gebruikers
- Gespreksronde 3 met lokale verenigingen en ondernemers
- Plenaire afsluiting en napraten/netwerken met een drankje

De bijeenkomst vond plaats in de raadszaal van het gemeentehuis. Alle gespreken werden digitaal opgenomen. Tijdens iedere gespreksronde nam een deel van de externe stakeholders volgens de aangegeven indeling plaats achter de raadstafel. Elke deelnemer achter de raadstafel had een eigen microfoon. De overige stakeholders namen op dat moment plaats op de tribune. Ook daar was een microfoon voor beschikbaar zodat iedereen te allen tijde kon deelnemen aan het gesprek. Tijdens iedere gespreksronde kon er van elke raadsfractie telkens één vertegenwoordiger deelnemen aan het gesprek. De gesprekken vonden steeds plaats aan de hand van de volgende drie stellingen uit de Nota dierenwelzijn 2016 van de gemeente Pijnacker-Nootdorp:

1. Pijnacker-Nootdorp doet al veel aan dierenwelzijn!
2. Het dierenwelzijn in Pijnacker-Nootdorp is over het algemeen niet in het geding!
3. Het is niet nodig om nieuw of aanvullend beleid te formuleren aangezien landelijk al veel is gereguleerd!

De bijeenkomst werd geopend door de wethouder dierenwelzijn, gevolgd door een presentatie van de nota uit 2016, het wettelijk kader en een overzicht van de vele maatregelen die de gemeente de afgelopen vier jaar op het gebied van dierenwelzijn heeft genomen.

Na de inleidende presentaties ontstond zich een levendige discussie gedurende de drie gespreksronden met de verschillende vertegenwoordigers van de diverse organisaties. Allereerst gingen de raadsleden in gesprek met vertegenwoordigers van dierenopvang- en belangenorganisaties, zoals de Dierenambulance, De Wildopvang Delft, De Wulp, de Dierenbescherming en NMP. Al snel bleek dat de deelnemers van mening waren dat de gemeente al veel doet aan dierenwelzijn en dat dierenwelzijn over het algemeen niet in het geding is. De gemeente richt zich vooral op haar wettelijke taken op het gebied van dierenwelzijn en passieve soortenbescherming en dat doet ze goed, aldus de meeste deelnemers. Maar de gemeente zou meer kunnen, bijvoorbeeld in de actieve soortenbescherming en bij de concrete uitvoering van het beleid buiten, ook door derden, met name bij inrichtings- en onderhoudswerkzaamheden. Aandacht werd vooral gevraagd voor de vissterfte bij het uitbaggeren van watergangen, de bescherming van dieren bij onderhoud van groen in de openbare ruimte, verstoring door bouwactiviteiten en natuurinclusief bouwen. Veel aandacht was er ook voor de opvang van in het wild levende dieren. De gemeente heeft hierin geen wettelijke taak, maar er zijn diverse gemeenten, ook in de omgeving, die zich hier mede verantwoordelijk voor voelen en financieel bijdragen in de opvang van wilde dieren bijvoorbeeld bij stichtingen als De Wildopvang in Delft en de Vogelopvang De Wulp in Den Haag. Waardering was er voor de natuur- en milieueducatie bij de Papaver in Delft en het gemeentelijke natuurbeleid met 'Natuur op de Kaart'. Verbetervoorstellen hadden ook bij Natuur op de Kaart vooral betrekking op de uitvoering zoals problemen die padden en salamanders ondervinden als ze in straatkolken vallen. Waardering was er voor de vorming van een weidevogelkerngebied in de Zuidpolder van Delfgauw, waarbij wel aandacht werd gevraagd voor de effecten van assimilatieverlichting door de glastuinbouw op weidevogels.

Het gesprek met de (groen)beheerders zoals Staatsbosbeheer (SBB) en de gebruikers zoals het Gebruikersplatform Groenzoom richtte zich vooral op de grote groengebieden in onze gemeente. De gemeente Pijnacker-Nootdorp heeft een totale omvang van 3860 ha. Het buitengebied neemt daarvan 2200 ha in beslag. Van het groene buitengebied is 60% recreatief en 40% natuur en agrarisch gebied. Het gesprek richtte zich met name op het mogelijke conflict dat soms ontstaat tussen het recreatief gebruik van het buitengebied aan de ene kant en de natuur aan de andere kant. Wat te doen met evenementen in het buitengebied tijdens broedtijd? De jacht op gemeente gronden? De overlast voor natuur door (loslopende) honden en de wildgroei aan hondenuitlaatservices in de gebieden. Ook zijn genoemd visstropen, afvaldump en de overlast van paardenmest ook van en naar de groengebieden toe! De aandacht richtte zich daarbij niet alleen op de handhaving maar ook op voorlichting en bewustwording bij eigenaren van dieren en de gebruikers van de groengebieden.

De lokale verenigingen en ondernemers sloten zich in de laatste gespreksronde helemaal aan bij dit punt van bewustwording en voorlichting. Zo werd gewezen op het belang van het chippen van honden en katten. Maar ook op de schade aan de vogelstand door katten. Een belangrijk gespreksonderwerp in deze laatste ronde was vuurwerk waar niet alleen huisdieren maar ook wilde dieren last van kunnen hebben. De meningen liepen uiteen van het goed handhaven van (nieuw) landelijk beleid tot lokaal beleid opstellen dat verder gaat dan het landelijke beleid, waarbij sommige deelnemers pleitte voor een gedeeltelijk- en anderen zelfs voor een geheel vuurwerk verbod. Klimaatverandering en hittestress met name voor weidedieren was eveneens een aandachtspunt. Daarbij kwam de wens naar voren -ook bij enkele raadsleden- om meer schuilstallen voor weidedieren toe te staan.

Na de laatste gespreksronde volgde een korte plenaire afsluiting, met daarna voor alle deelnemers de mogelijkheid om een niet alcoholisch drankje en vegetarische hapjes te nuttigen. Van alle gesprekken van de avond zijn geluidopnamen gemaakt die beschouwd worden als het verslag van de avond. Bovenstaande tekst is niet bedoeld om compleet te zijn maar er is getracht om met het oog op het te maken Uitvoeringsplan met verbetervoorstellen, de belangrijkste gespreksonderwerp te benoemen. Alle (externe) deelnemers aan de rondetafelbijeenkomst en alle raadsleden hebben het volledige verslag (de geluidopnamen) van de rondetafelbijeenkomst toegestuurd gekregen.

Huidige situatie

Nog net als in 2016 verstaat de gemeente Pijnacker-Nootdorp anno 2020 onder dierenwelzijn dat *dieren geen honger, dorst of pijn lijden, beschermd worden tegen stress en ziektes en soorteigen gedrag kunnen vertonen*. De bescherming van dierenwelzijn is in landelijke wetgeving vastgelegd, met name in de Wet dieren (sinds 2013) en de natuurbeschermingswet (sinds 2017 de vervanger van o.a. de Flora- en faunawet). Aan deze wet- en regelgeving hebben mensen met dieren zich te houden, maar ook de gemeente bij besluiten en handelingen die invloed kunnen hebben op het welzijn van dieren. Daar deden we en doe we nog steeds veel aan, waarbij we enerzijds invulling geven aan (nieuwe) wettelijke verplichtingen en anderzijds steeds meer lokaal beleid vastleggen en toepassen. Met naast de Nota dierenwelzijn, ook bijvoorbeeld de beleidsnota Natuur op de Kaart inclusief Uitvoeringsprogramma, de gedragscode Bestendig beheer & onderhoud Groenvoorzieningen, onze beheerplannen, de Lokaal Educatieve Agenda, de Algemene Plaatselijke Verordening enz.

In 2016 was de situatie zo dat de gemeente van organisaties die betrokken zijn bij dierenwelzijn, zoals de Dierenambulance en de Dierenbescherming, maar ook bijvoorbeeld lokale dierenartsen, te horen kreeg dat het met het dierenwelzijn in Pijnacker-Nootdorp over het algemeen positief is gesteld. De Dierenambulance gaf aan weliswaar dieren naar de opvang te moeten brengen, maar dat dit over het algemeen niet ging om mishandelde dieren. Kortom, positieve signalen vanuit het veld wat betreft de staat

van dierenwelzijn in onze gemeente. En ook anno 2020 zijn de signalen positief. Zo bleek al tijdens de rondetafelbijeenkomst maar dat zeggen ook de cijfers. Zo is het aantal opgevangen honden en katten, de afgelopen 4 jaar vrijwel constant gebleven; blijven de aantallen klein en komt bijna ieder hond of kat weer bij zijn oorspronkelijke eigenaar terecht of vindt een nieuw tehuis.

Van 2016 tot en met 2019 zijn in totaal niet meer dan twaalf honden uit onze gemeente opgevangen en is het aantal opgevangen katten van meer dan dertig per jaar in 2016 en 2017, afgenomen naar 21 in 2018 en twintig in 2019. Jaarlijks komt circa 95% van de opgevangen honden en katten terug bij de oorspronkelijke eigenaar of vindt een nieuw tehuis. De afgelopen vier jaar werd gemiddeld minder dan één keer per week melding gemaakt van een loslopend dier. (Bijt)incidenten met honden komen één á twee keer per jaar voor.

De gemeente is wettelijk verantwoordelijk voor de opvang van zwerfhonden en -katten die worden gevonden binnen de gemeentegrenzen. Pijnacker-Nootdorp heeft hiervoor afspraken gemaakt met Stichting Streekdierentehuis 't Julialaantje in Rijswijk. Voor het vervoer van de honden en katten heeft de gemeente een overeenkomst met Dierenambulance & Hospitaal Den Haag e.o. De gemeente betaalt een vergoeding voor het vervoer en de kosten van het eerste consult bij een

dierenarts. Gevonden gezonde huisdieren worden in de meeste gevallen naar Streekdierentehuis 't Julialaantje vervoerd. Indien dit niet mogelijk is, worden de dieren in het dierenhospitaal opgevangen. De gemeente betaalt dan een vergoeding voor twee weken opvang van dieren die niet bij 't Julialaantje kunnen worden opgevangen. Het budget in de meerjarenbegroting voor Vervoer en opvang bedraagt circa €24.000,- per jaar. De uiteindelijke kosten zijn afhankelijk van het aantal door de ambulance gemaakte ritten van en naar Pijnacker-Nootdorp.

Ook voor in het wild levende dieren; gewond, kadavers, enz. rijdt de Dierenambulance. Zo zijn er in 2019 in totaal 346 ritten van en naar Pijnacker-Nootdorp geweest. Afhankelijk van de situatie (rit combinatie Zoetermeer) en soort dier, besluit de Dierenambulance zelf waar het dier heen wordt gebracht. Zo heeft de Dierenambulance vorig jaar circa 85 dieren uit de gemeente Pijnacker-Nootdorp bij de Wildopvang in Delft gebracht en circa 95 bij de Vogelopvang de Wulp in Den Haag. Omdat de opvang van wilde dieren geen wettelijke taak van de gemeente is heeft Pijnacker-Nootdorp tot nu toe geen overeenkomst met de Wildopvang of De Wulp en betaalt zij ook geen vergoeding voor de opgevangen wilde dieren. Bij de Wildopvang gaat het per jaar gemiddeld om iets meer dan 300 dieren, omdat behalve de Dierenambulance ook particulieren hulpbehoevende wilde dieren uit Pijnacker-Nootdorp naar de Wildopvang in Delft brengen. Overigens zijn ook deze cijfers de afgelopen vier jaar redelijk constant gebleven. 300 lijkt veel, maar is toch maar net iets meer dan 10% van het aantal door de Wildopvang Delft opgevangen dieren. De opvang van een dier kost gemiddeld €50,- Niet alleen tijdens de rondetafelbijeenkomst, maar ook vanuit de raad is het college eerder verzocht de zorg voor in het wild levende dieren expliciet af te wegen bij de evaluatie en de mogelijkheden tot samenwerking met de Wildopvang in Delft te verkennen.

Behalve de Stichting Streekdierentehuis 't Julialaantje in Rijswijk en de Dierenambulance & Hospitaal Den Haag e.o. ontvangt ook de Stichting Kennis- en Adviescentrum dierplagen (KAD) uit Wageningen sinds juli 2019 een financiële vergoeding van de gemeente. Op dit moment gaat het om een basisbedrag van €5000,- per jaar, los van aanvullende onderzoeken. De gemeente bestrijdt geen plaagdieren bij particulieren en bedrijven. Maar het is wel belangrijk om een exact beeld te krijgen van de overlast door plaagdieren. Daarvoor werkt de gemeente samen met het KAD. Het KAD verzorgt voor de gemeente de publieksvoorlichting aan onze inwoners. Inwoners kunnen bij het KAD een melding doen en informatie krijgen. Uit de cijfers van het KAD blijkt dat in de tweede helft van 2019 52 meldingen uit Pijnacker-Nootdorp zijn binnengekomen. Bij 15 meldingen was er sprake van (een vermoeden van) rattenoverlast. De gemelde diersoorten waren als volgt: bruine rat (10), eikenprocessierups (10), vliegen (7), wespen (6), mieren (5), rat (soort onbekend, 3), kauwen (2), kikkers (1), bijen (1), boskakerlakken (1), zwarte rat (1), muizen (1), pissebedden (1), huismuis (1), zwarte rat/ kakkerlak/ vlieg (1), onbekend dier (1). In de insectenperiode -voorjaar (solitaire) bijen en in het najaar wespen- bellen inwoners ook vaak de Imkervereniging Delft en niet altijd het KAD, met de melding 'ik heb last van wespen/bijen' kunt u daar wat aan doen. Na enige voorlichting accepteren de bewoners meestal de overlast en/of wordt advies gegeven. Alleen Bijenzwermen worden door imkers weggehaald. Op de gemeentelijke website wordt hierover ook voorlichting gegeven.

Daarnaast krijgt de gemeente al een paar jaar achter elkaar klachten vanuit voornamelijk de omgeving van het Oosteinde in Nootdorp en Rietlanden Tolhek over ganzen. Vooral de Canadese- en Grauw-ganzen trekken steeds verder de bebouwde kom in en zorgen daar voor steeds meer overlast. In overleg met Staatsbosbeheer wordt in de Groenzoom en de Groene Keijzer actief aan ganzenbeheer gedaan door het schudden of verwijderen van eieren. Daarnaast is er een convenant in de maak met Rotterdam-The Hague Airport waarbij onze gemeente ook actief betrokken is. Binnen 13 kilometer rondom de luchthaven dient er actief verjaagd te worden om de overlast voor de luchtvaart, lees aanvaringen met ganzen, tot een minimum te beperken.

Meldingen van rattenoverlast zijn vrij gelijkmatig over Pijnacker en Nootdorp verspreid. Recentelijk echter nog is in Nootdorp (in de buurt van de Maria van Wilsveenhof/Zuster Gerarduslaan) nabij het grondgebied van Den Haag rattenoverlast grondig aangepakt in overleg met de gemeente Den Haag en met behulp van maatregelen door een bestrijder. Daarnaast wordt in de wijk Keijzershof in Pijnacker gesproken van rattenoverlast op wijkniveau. Momenteel is daarvan echter een relatief klein aantal meldingen (4) door het KAD ontvangen. Naar de oorzaak van de vliegenoverlast in de wijk Delfgauw is door het KAD reeds een onderzoek ingesteld. Melders zijn voorzien van advies en geattendeerd op eigen verantwoordelijkheden. Meldingen die (tevens) uit het openbare gebied afkomstig waren, zijn doorgegeven aan de gemeente.

Goede zorg voor dieren begint bij natuur en milieueducatie aan jongeren. In 2018 heeft het college ingestemd met een uitbreiding van het aanbod van natuur- en milieueducatie aan het primair onderwijs. Sinds 2018 kunnen alle basisscholen uit Pijnacker-Nootdorp onbeperkt items afnemen bij Stichting Duurzaamheidscentrum de Papaver in Delft. De gemeente betaalt voor het samenstellen en uitvoeren van het jaarprogramma Natuur en Milieueducatie (NME) een jaarlijkse vergoeding aan de Papaver van bijna €49.000,-. Ruim meer dan de vergoeding van €7.000,- van voor de uitbreiding van het aanbod ten tijde van de vaststelling van de Nota dierenwelzijn in 2016. Natuur- en milieueducatie is één van de programma's binnen de Lokaal Educatieve Agenda.

Tot slot is er 'Natuur op de Kaart'. Natuur op de kaart borduurt voort op de Ecologische kaart, één van de fundamenteën van de Nota dierenwelzijn uit 2016. Natuur op de Kaart is sinds 2018 onze toekomstvisie voor de verdere realisatie van het natuurnetwerk binnen de gemeente. De nota stelt het natuurbeleid voor de komende jaren vast met een visie voor de lange termijn (2040) en een uitvoeringsprogramma voor de korte termijn. Natuur op de kaart streeft naar de realisatie van een natuurnetwerk met grote biodiversiteit binnen onze gemeente. Hierbij speelt het stedelijk gebied van de drie kernen Nootdorp, Pijnacker en Delfgauw een grote rol. Het Uitvoeringsprogramma Natuur op de kaart geeft aan hoe we natuur in de stedelijke omgeving binnenhalen door verbindingzones tussen leefgebieden aan te brengen.

Tegen de landelijke tendens in lijkt de natuur in Pijnacker-Nootdorp steeds meer ruimte te krijgen. Dit is te danken aan afnemend intensief agrarisch gebruik. Ook de stedelijke omgeving kan een hoge biodiversiteit herbergen door veel variatie aan leefmilieus te bieden. In 2019 heeft de gemeente het predicaat 'Bijvriendelijke gemeente' ontvangen. De Ecologische kaart bracht het eerste plan voor een betere bescherming van de biodiversiteit. Met de opvolger Natuur op de Kaart kunnen we met het aanbrengen van verbindingzones de natuur in de stedelijke kernen brengen en al voor de deur laten beginnen. Hiervoor is de komende 5 jaar ruim €250.000,- begroot.

Uitvoeringsplan dierenwelzijn 2020-2022 inclusief verbetervoorstellen

De rondetafelbijeenkomst en de inventarisatie van de huidige situatie brengen het college op het standpunt dat de kern van ons huidige dierenwelzijnsbeleid, zoals vastgelegd in de nota uit 2016, ook de komende jaren uitgangspunt kan blijven voor de gemeentelijke inzet op het gebied van dierenwelzijn. Die inzet heeft het college op basis van de rondetafelbijeenkomst en de inventarisatie van de huidige situatie, in opdracht van de raad, gebundeld in dit Uitvoeringsplan inclusief verbetervoorstellen. De looptijd van het Uitvoeringsplan is gelijk aan de looptijd van het Hoofdlijnenakkoord, namelijk tot en met 2022.

Dit Uitvoeringsplan beschrijft naast de verbetervoorstellen ook de bestaande en reeds lopende dierenwelzijnsactiviteiten van de gemeente, onderverdeeld naar activiteiten op het gebied van Beleid & Uitvoering; Opvang & Vervoer; Handhaving & Bestrijding en Informatie & Communicatie. Het Uitvoeringsplan eindigt met een overzicht van de financiën en een samenvatting van alle verbetervoorstellen. In totaal besteedt de gemeente Pijnacker-Nootdorp gedurende de looptijd van het Uitvoeringsplan tot en met 2022 gemiddeld ruim €150.000,- per jaar aan dierenwelzijnsbeleid.

Beleid & Uitvoering

De Nota dierenwelzijn -vastgesteld in oktober 2016- blijft ook de rest van deze bestuursperiode de basis voor ons gemeentelijk dierenwelzijnsbeleid. Daarnaast heeft de raad in januari 2018 het natuurbeleid voor de komende jaren vastgesteld in de vorm van Natuur op de Kaart. Natuur op de Kaart borduurt voort op één van de fundamenteën van de Nota dierenwelzijn: de Ecologische kaart. Natuur op de kaart streeft naar de realisatie van een natuurnetwerk met grote biodiversiteit binnen onze gemeente. Realisatie van het bijbehorende Uitvoeringsprogramma Natuur op de Kaart 2018-2021 en het treffen van maatregelen geeft naast planten ook dieren de komende jaren extra de ruimte in onze gemeente. Het gaat daarbij zowel om de aanleg, het beheer en onderhoud van faunapassages, schuilgelegenheden, broedplaatsen en verbindingzones als om planvorming, monitoring, communicatie, voorlichting en educatie. In totaal is de komende drie jaar bijna €200.000,- in de meerjarenbegroting beschikbaar en voor de 2 jaar daarop is nog eens circa €70.000,- begroot.

Verbetervoorstellen

In het kader van Natuur op de Kaart zal worden onderzocht of er op meerdere plekken zogenaamde uitklimstrips kunnen worden aangebracht om amfibieën (en andere dieren) de gelegenheid te geven uit straatkolken te klimmen. In overleg met het Hoogheemraadschap zal worden gekeken naar manieren om bij het uitbaggeren van watergangen minder vissterfte te veroorzaken en minder verstoring van amfibieën die overwinteren in de modder op de bodem van deze waterwegen. In overleg met onder andere Staatsbosbeheer wordt de toenemende overlast van met ganzen, maar ook loopeenden, zwanen, en kauwtjes onderzocht. Dit vereist in de toekomst wellicht een actiever beleid en/ of voorlichting.

Nog niet alle gemeenten in Nederland hebben een Nota dierenwelzijn en kennen een portefeuillehouder dierenwelzijn. Pijnacker-Nootdorp wel. En nu ligt er ook een Uitvoeringsplan met verbetervoorstellen en een budget van meer dan €150.000,- per jaar. Vanuit de ambtelijke organisatie zal de komende jaren extra worden toegezien op de uitvoering van het Uitvoeringsplan dierenwelzijn 2020-2022. Via de P&C cyclus zal worden gerapporteerd over de stand van zaken van het dierenwelzijnsbeleid en de voortgang van het Uitvoeringsplan. Voorgesteld wordt de geldingsduur van de Nota dierenwelzijn 2016 te verlengen tot en met 2022 en deze dan begin 2023 opnieuw, samen met het Uitvoeringsplan 2020-2022 en de bijbehorende financiële vergoedingen, te evalueren.

Opvang & Vervoer

De gemeente blijft ook de komende jaren wettelijk verantwoordelijk voor de opvang van zwerfhonden en -katten die worden gevonden binnen de gemeentegrenzen. Voor andere dieren is opvang niet wettelijk geregeld. Pijnacker-Nootdorp heeft samen met de gemeente Delft, Rijswijk en Westland een overeenkomst gesloten met Stichting Streekdierentehuis 't Julialaantje in Rijswijk waarbij onder meer de vergoeding voor de opvang en het bewaren van honden en katten is overeengekomen. Worden de honden en katten na twee weken niet opgehaald dan vervalt het eigendom aan 't Julialaantje. Voor het vervoeren van de honden en katten heeft de gemeente een overeenkomst met de Dierenambulance Den Haag e.o. Na een melding, meestal rechtstreeks bij de ambulancedienst, worden de honden en katten opgehaald en naar 't Julialaantje gebracht. Ook voor alle andere dieren; gewond, kadavers, enz. rijdt de dierenambulance. Afhankelijk van de situatie (rit combinatie Zoetermeer) en soort dier besluit de dierenambulance zelf waar het dier heen wordt gebracht. Voor gewonde dieren schakelt de dierenambulance een dierenarts in. Voor de opvang en het vervoer is in de meerjarenbegroting voor de komende jaren onveranderd ruim €24.000,- per jaar opgenomen.

Verbetervoorstellen

Hoewel geen wettelijke taak zal de gemeente zich ook inspannen voor de opvang van in het wild levende dieren. Nog dit jaar zal een overeenkomst worden aangegaan met de Wildopvang in Delft en de Vogelopvang de Wulp in Den Haag waarbij een vergoeding wordt afgesproken in de vorm van cofinanciering. Hierbij vergoedt de gemeente de helft van de kosten per binnengebracht dier uit Pijnacker-Nootdorp. De andere helft moet door de dierenopvangorganisatie via fondsenwerving of door andere overheden worden gedekt. Wij gaan daarbij uit van gemiddeld 300 dieren per jaar die uit Pijnacker-Nootdorp bij de Wildopvang worden binnengebracht en 95 dieren die door de dierenambulance bij de Wulp worden binnengebracht. Voorgesteld wordt om de kosten voor de vergoeding van respectievelijk €7.500,- ($300 \times €50,- (\text{kosten per dier}) \times 50\%$) voor de Wildopvang en €2.500,- voor de Wulp (volgens dezelfde rekenmethodiek) voor 2020 te dekken uit de stelpost Uitvoeringsagenda 2018-2022 en dit te verwerken in de najaarsnota 2020 en de dekking van de kosten voor 2021 en zo mogelijk verder, door de raad te laten afwegen bij de begroting 2021. Als tegenprestatie ontvangt de gemeente jaarlijks een rapportage van het aantal opgevangen dieren. Daarnaast zal Pijnacker-Nootdorp, als zij daartoe uitgenodigd wordt in regionaal verband in overleg treden met andere betrokken gemeenten om tot een mogelijk gezamenlijke, structurele oplossing te komen voor de opvang van in het wild levende dieren.

Handhaving & Bestrijding van overlast

Het handhaven van dierenwelzijn is -zoals de nota uit 2016 al aangeeft- geen verantwoordelijkheid van de gemeente. Wel heeft de gemeente als taak de openbare ruimte te beheren en daarin eventuele overlast van dieren tegen te gaan. Onder andere in onze APV zijn daartoe eisen en voorschriften opgenomen ten aanzien van bijvoorbeeld loslopende honden en de verontreiniging door honden, maar ook paarden. Voor plaagdieren heeft de gemeente een registratie- en zorgplicht. De gemeente heeft hiervoor een serviceovereenkomst gesloten met het Kennis en adviescentrum Dier (KAD). Inwoners kunnen bij het KAD een melding doen en informatie krijgen. Vorig jaar is het KAD onder andere actief geweest bij de vliegenbestrijding en coördinatie in Delfgauw. Uitgangspunt blijft: niet bestrijden tenzij. In het voorjaar worden er veel vragen over hommels en bijen gesteld, in het najaar vooral over wespen. Op de gemeentelijke website kunnen bewoners informatie hierover vinden. Ze worden bij een bijenzwerm doorgeleid naar de website van de Imkervereniging Delft. Daar staan per kern imkers vermeld die bijenzwermen komen ophalen. Lokale ongediertebestrijders melden bijennesten en zwermen bij de Imkervereniging en bij uitzondering wordt op advies van een imker besloten om een bijennest te bestrijden. Voor de ongediertebestrijding is in de meerjarenbegroting €7.000,- opgenomen exclusief de bestrijding van de eikenprocessierups. Daarvan is €5.000,- voor de basisvergoeding van het KAD.

Verbetervoorstellen

Op advies van het KAD zal de afdeling Wijkzaken de rattenoverlast in de wijk Keijzershof in Pijnacker de komende jaren extra in de gaten blijven houden. Onze gemeentelijke BOA's van de afdeling Wijkzaken zien verder toe op handhaving van de eisen en voorschriften uit onder andere de APV met betrekking tot bijvoorbeeld overlast gevende dieren in de openbare ruimte, maar ook het afsteken van vuurwerk waar dieren last van kunnen hebben. Vorig jaar nog is het aantal gemeentelijke BOA's met 3fte uitgebreid. Handhaving en toezicht op de wettelijke voorschriften uit de Wet dieren zijn geen taak van onze gemeentelijke BOA's, maar in onze gemeente het domein van de BOA's van Staatsbosbeheer (SBB). Voor een betere kennisdeling, informatie-uitwisseling en het maken van afspraken zullen BOA's uit de diverse domeinen op uitdrukkelijk verzoek van SBB en uitnodiging van de gemeente in het vervolg periodiek overleggen. In het begin zal daarbij onder andere worden gesproken over overlast voor de natuur door honden; de toename van het aantal hondenuitlaatservices; paardenmest, (vis)stroperij en afvaldump. Zo nodig kunnen bij deze overleggen stakeholders als bijvoorbeeld het Gebruiksplatform Groenzoom en NMP worden uitgenodigd. De uitkomsten van de overleggen kunnen aanleiding geven tot aanscherping van de regels of het nemen van beheersmaatregelen door de beheerder van het betreffende gebied. Van de overleggen zal verslag worden gedaan in het jaarverslag vergunningverlening toezicht en handhaving (VTH).

Informatie & Communicatie

De gemeentelijke website en de gemeenteberichten in de Telstar blijven voornamelijk bronnen voor de gemeente om te communiceren en informatie te geven over het dierenwelzijnsbeleid van de gemeente richting inwoners, bedrijven en andere stakeholders. Daarnaast zal steeds vaker gebruik worden gemaakt van andere platforms zoals Facebook en Instagram. Voor natuureducatie op scholen blijven we in lijn met de Nota dierenwelzijn gebruik maken van de Papaver in Delft. Hiervoor is via de meerjarenbegroting een jaarlijks bedrag van bijna €49.000,- opgenomen. In het kader van Natuur op de kaart worden onze eigen medewerkers geschoold in de Wet natuurbescherming. Voor communicatie, voorlichting en educatie vanuit Natuur op de Kaart richting onze inwoners is in de meerjarenbegroting de komende jaren circa €10.000,- per jaar opgenomen.

Verbetervoorstellen

De gemeentelijke website en de gemeenteberichten in de Telstar zullen niet langer voornamelijk worden ingezet voor het geven van informatie over dierenwelzijn maar in toenemende mate ook voor het geven van voorlichting, bijvoorbeeld over het belang van het chippen van katten, bewustwording bij eigenaren over de schade door katten aan de vogelstand en overlast voor natuur door honden. Het thema dierenwelzijn krijgt een goed vindbare en herkenbare plek op de gemeentelijke website. Met nieuwe, actuele content en informatie over de Dierenambulance; 't Juliaantje, de Wildopvang Delft, de Wulp, KAD, maar ook met de links naar de sites van bijvoorbeeld de Dierenbescherming; Stichting Amivedi en Dierenlot. Beleidsmedewerkers en bestuurders zullen daarnaast regelmatig (info)bijeenkomsten van onder andere deze dierenwelzijnsorganisaties bezoeken. Tot slot wordt de mogelijkheid onderzocht om mee te dingen naar de jaarlijkse prijs voor de meest diervriendelijke gemeente.

Verbetervoorstellen samengevat

1. Onderzoek aanbrengen uitklimstrips voor amfibieën
2. Onderzoek tegengaan vissterfte in overleg met HHD
3. Onderzoek ganzenproblematiek in overleg met SBB
4. Vergoeding opvang wilde dieren door de Wildopvang in Delft
5. Vergoeding opvang wilde dieren door Vogelopvang De Wulp in Den Haag
6. Aandacht voor rattenoverlast in Keijzershof
7. Periodiek overleg BOA's alle domeinen
8. Voorlichting via gemeentelijke website en gemeenteberichten
9. Ambtelijke en bestuurlijke deelname bijeenkomsten dierenwelzijnsorganisaties
10. Onderzoek deelname verkiezing meest diervriendelijke gemeente van het jaar

Overzicht Financiën

Activiteit	2020	2021	2022
Natuur op de Kaart: aanleg, onderhoud, planvorming, communicatie en voorlichting.	€65.000,-*	€60.000,-*	€65.000,-*
Natuur- en milieueducatie St. duurzaamheidscentrum de Papaver Delft	€49.000,-*	€49.000,-*	€49.000,-*
Vergoeding Stichting Streekdierentehuis 't Julialaantje Rijswijk	€12.000,-*	€12.000,-*	€12.000,-*
Vergoeding Dierenambulance Den Haag e.o.	€12.000,-* begroot (werkelijke bedrag afhankelijk van het aantal uitgevoerde ritten)	€12.000,-* begroot (werkelijke bedrag afhankelijk van het aantal uitgevoerde ritten)	€12.000,-* begroot (werkelijke bedrag afhankelijk van het aantal uitgevoerde ritten)
Basisvergoeding KAD	€5.000,-*	€5.000,-*	€5.000,-*
Ongedierte bestrijding	€2.000,-*	€2.000,-*	€2.000,-*
Vergoeding Wildopvang Delft	€7.500,- t.l.v. stelpost Uitvoeringsagenda, te verwerken in najaarsnota 2020	€7.500,- t.l.v. stelpost Uitvoeringsagenda, af te wegen bij de begroting 2021	€7.500,- t.l.v. stelpost Uitvoeringsagenda, af te wegen bij de begroting 2021
Vergoeding Vogelopvang De Wulp Den Haag	€2.500,- t.l.v. stelpost Uitvoeringsagenda, te verwerken in najaarsnota 2020	€2.500,- t.l.v. stelpost Uitvoeringsagenda, af te wegen bij de begroting 2021	€2.500,- t.l.v. stelpost Uitvoeringsagenda, af te wegen bij de begroting 2021
Totaal	€155.000,-	€150.000,-	€155.000,-

*Bedragen zijn reeds opgenomen in bestaande budgetten

Bijlage

Lijst met deelnemers rondetafelgesprek Dierenwelzijn Gemeente Pijnacker-Nootdorp 12 februari 2020

Nemen plaats achter de raadstafel in gespreksronde 1:

St. Streekdierentehuis 't Juliaantje
Stichting Dierenhospitaal en Ambulancedienst Den Haag e.o.
Wildopvang Delft
Vogelopvang De Wulp
Vereniging voor Natuur- en Milieubescherming Pijnacker (NMP)
Dierenbescherming Regio Zuidwest
Amivedi Delft e.o.

Nemen plaats achter de raadstafel in gespreksronde 2:

Faunabeheereenheid Zuid-Holland (FBE)
Staatsbosbeheer De Balij
Staatsbosbeheer Bieslandse Bos
Gebruikersplatform Groenzoom
Wildbeheereenheid Delfland (WBE)
Regionale Brandweer Haaglanden
Hoogheemraadschap van Delfland

Nemen plaats achter de raadstafel in gespreksronde 3:

Lokale Dierenarts
Lokale Paardenfokker
Lokale Veehouder
Lokale Manege
Lokale Dierenwinkel
Lokaal Dierenpension en hondenschool
Lokale Hondenvereniging

Zaaknummer: 1138229

Verantwoordelijke afdeling: DST

Beleidsprogramma: Programma 4 Groen en recreatie

Portefeuillehouder: P. Hennevanger

Opdrachtgever: BEL & WKZ

Projectleider: Richard Visscher

Versie: B&W

